

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН
КРЪСТ ЗА ПЕРИОДА 2009 - 2010 г.

Българският младежки Червен кръст (БМЧК) е организация с утвърден облик, обществен авторитет и капацитетни възможности, които я превръщат в подходяща алтернатива за обществена изява на младите хора. През последните години Българският младежки Червен кръст разработи и реализира разнообразни и иновативни проекти, програми и дейности, насочени към най-уязвимите групи деца и млади хора. Усилията на организацията за намаляване на социалната и здравна уязвимост, както и повишаването на благосъстоянието и гражданската култура и изграждането на хуманитарни ценности на младите хора получиха висока оценка, както от държавните институции, така и от други червенокръстки дружества и международни организации. БМЧК успя да повиши капацитета на своите доброволци и щатни служители, отговарящи за младежка дейност, в областта на организационното развитие, работата с деца и младежи в риск; направи точна оценка на нуждите за развиване на стратегии за застъпничество, провеждане на информационни кампании, идентифициране и обмен на добри практики и др. Това допринесе за утвърждаването на престижа на БМЧК като една от най-добре работещите младежки червенокръстки организации в международен мащаб.

ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ

По отношение на организационното укрепване на БМЧК и оптимизирането на членския, доброволческия и щатния състав на организацията през отчетния период е налице положителна тенденция. Всяка година членският състав на организацията устойчиво се увеличава, както следва: **2008 г. – 3848, 2009 г. – 4204 и през 2010 г. - 4480 души.** Най-значителен е ръстът на членовете в областите **Бургас** /от 110 през 2009 г. на 208 през 2010 г./, **Варна**, /от 129 през 2009 г. на 198 през 2010 г./, **Пазарджик** /от 135 през 2009 г. на 184 през 2010 г./, **Перник** /от 109 през 2009 г. на 130 през 2010 г./, **Пловдив** /от 238 през 2009 г. на 303 през 2010 г./ и **Сливен** /от 202 през 2009 г. на 230 през 2010 г./.

Поради наблюдаваното текучество на ръководни кадри на областно и национално ниво през предходните мандати, в началото на този, Националният събор на БМЧК взе решение за промяна в срока на мандатността от четири на две години. Посоченото решение даде резултат още в настоящия мандат, като в момента се наблюдава значителен спад на смените в ръководните органи на БМЧК на областно и национално ниво. В резултат на това бе постигнат постоянен състав от добре обучени и високо капацитетни кадри и позволи на областните организации да развият пълноценно дейността си в малките населени места и градовете, извън областния център.

Обученията по общи знания за червенокръсткото движение се утвърдиха като практика, което спомогна за по-бързото интегриране на новите доброволци в организацията, както и за по-успешното им участие в дейността. Развиват се и нови и атрактивни за младите хора дейности, като все по-често се провеждат обучения във всички области по различни теми и направления на дейност **с цел повишаване на капацитета на областните организации. Обратната връзка от проведените обучения показва, че те са не само средство за обогатяване на уменията и знанията на доброволците, но и основен фактор, повишаващ мотивацията им за работа.**

БМЧК успешно прилага елементи от системата за доброволчески мениджмънт на Българския Червен кръст (БЧК), съобразени със спецификата на работата с млади хора. В някои от областните организации бе възприет и се прилага модел на работа, свързан с **организиране на специализирани доброволчески екипи по различните направления на дейност.**

Водеща роля за оказване на методическа подкрепа на младежката организация на областно ниво имат щатните служители, отговарящи за младежката дейност. Фактът, че в повечето областни съвети те отговарят и за други направления на дейност, блокира развитието на младежката дейност и води до демотивирането на част от служителите.

Годишните срещи на щатните служители през отчетния период бяха с акцент върху развиването на екипни отношения и сътрудничество и върху необходимостта от разнообразяване на традиционните дейности на организацията. Те бяха посветени на **стимулиране на креативността и нестандартното мислене с цел придаване на нов поглед на вече традиционни направления на дейност и мотивиране и насърчаване на младите доброволци в областните организации.**

II-та сесия на X-тия Националният събор на БМЧК прие Стратегия за развитието на БМЧК до 2015г. Тя е създадена от работна група, включваща представители на Оперативното бюро, Дирекция „БМЧК”, Проверителната комисия на БМЧК, щатните служители, отговарящи за младежката дейност, областните координатори, както и доброволци и членове на организацията. Тя анализира най-важните документи на Българския младежки Червен кръст, Българския Червен кръст и на Международното червенокръстско движение и прогнозира водещите ангажименти на младежката червенокръстка организация в периода до 2015 година. **В процеса на създаване на документа Българският младежки Червен кръст беше разгледан като система - в неговата външна и вътрешна среда.** Оценени бяха силните му страни, възможностите за развитие, рисковите фактори, важните предизвикателства и трудности, които стоят пред него. **Като стратегически приоритети бяха идентифицирани онези организационни елементи, които пряко или косвено най-силно влияят на целия спектър от дейности на БМЧК и в които е оправдано да се инвестират времеви, финансови и материални ресурси.**

Проведе се традиционно доказалата се като ключов елемент за повишаване на капацитета, уменията и мотивацията на доброволци на организацията – **”Академия за доброволци”.** Юбилейната пета **«Академия за доброволци 2010»** се отличи с въвеждането на **нови интерактивни методи и подходи и задълбочено вникване в същността, процесите и перспективите** в основни направления на дейност на организацията. В лагера участваха по трима представители от 28-те областни организации, като бяха поканени за участие в екипа изявиени доброволци и щатни служители, отговарящи за младежката дейност, които внесоха нови енергия, ентузиазъм и сили в процеса на планиране и реализиране на лагерните дейности.

Задълбочаващите се социални и здравни проблеми на младите хора са предпоставка за преразглеждане и осъвременяване на обучителните модули на организацията, за да може тя да откликва адекватно на актуалните им проблеми и

нужди. Във връзка с това, обучителните модули на «Академия за доброволци 2010» бяха фокусирани към по-задълбочен анализ на средата и нуждите на целевите групи, към запознаване с актуалните политики на национално и международно ниво и към откриване на нови методи и сфери на дейност на организацията.

С оглед на позиционирането на организацията сред по-широк кръг от деца и млади хора и на провеждането на ефективна комуникация **БМЧК въведе нови интерактивни методи за достигане до обществеността**, като през мандата бяха създадени редица виртуални групи в социалните мрежи както на областните младежки организации, така и на националната структура и по направления на дейност.

В началото на 2010 г. **стартира официалната интернет страница на Български младежки Червен кръст**, която дава възможност на младите хора да се запознаят с дейностите и постиженията на организацията, а на доброволците - да обменят опит, да намерят подкрепа от други областни организации и да споделят и приложат добри практики. Съществуването на страницата насърчава значително вътрешната комуникация, стимулира диалог и улеснява разпространението на информация между отделните структурни нива в организацията.

През настоящият мандат Българският младежки Червен кръст въведе още един иновативен метод за поощряване на работата и мотивиране на областните структури – **бяха учредени годишни награди на БМЧК по направления на дейност**. По същността си наградите целят да стимулират и насърчат системната и активна работа по основните направления на дейност, иновативните подходи към тях, както и въвеждането на нови, но актуални за децата и младите хора теми и сфери на дейност.

Областните организации могат да бъдат номинирани в пет категории: първа долекарска помощ, здравна просвета, социални дейности, развитие на доброволчеството и иновативно дейности (други). Стойността на наградата е предназначена за подпомагане на работата по съответната наградена дейност.

За успехите на организацията говори най-вече мотивацията на множество млади хора да изберат и положат доброволен труд в полза на обществото и най-вече на уязвими деца и младежи, чрез участието си в дейностите именно на БМЧК.

РАБОТА НА ОПЕРАТИВНОТО БЮРО НА БМЧК

С целенасочената си и усърдна работа **Оперативното бюро (ОБ) на БМЧК** изгради атмосфера, в която младите доброволци да бъдат пълноценни партньори на националното дружество. Чрез предоставяне на необходимите обучения и ресурси, ги подпомагаше в идентифицирането на нуждите на младите хора и тези на техните общности, за да могат адекватно да ги посрещнат.

Обновеният състав имаше за цел да поддържа и обогатява достигнатото организационно развитие, да работи в посока на разширяване и подобряване на дейностите на младежката организация, както и за укрепване на съществуващите и създаване на нови структури в малките населени места.

През отчетния мандат двама от членовете на Оперативното бюро се оттеглиха, за да подкрепят други структури на организацията. Благодарение на колегиалността и професионализма на екипа, това не даде отражение върху пълноценната му работа.

На първата сесия на 64-то Общо събрание на БЧК представителят на БМЧК бе избран за член на **Националния съвет на БЧК**. Изборът е преди всичко успех и на цялата младежка организация, извоювано признание от Българския Червен кръст за усилията и отдадеността на хилядите млади доброволци.

За отчетния период Оперативно бюро проведе 18 заседания, от които 2 неprisъствени и бяха взети 33 решения. **Взетите решения са свързани с**

институционалното укрепване на младежката организация на областно и национално ниво, с планирането и реализирането на национални мероприятия, с разработването, актуализирането и приемането на вътрешноорганизационни документи и с въпроси от стратегически характер, затвърждаващи силните позиции на организацията. **Всички взети решения са изпълнени.**

Превърналото се в традиция участие на членовете на ръководния, контролния и управленския орган на БМЧК на национално ниво в Общите събрания на клубовете на територията на цялата страна и през този мандат се доказва като добра практика, спомагаща подобряването на стратегическото и оперативно планиране. Оказаната практическа и методическа подкрепа, както и засилената комуникация, спомогнаха за адекватното и професионално управление на процесите в организацията на всички нива.

През тези 2 години Оперативното бюро, Проверителната комисия и Дирекция „БМЧК“ изградиха сплотен колектив, чиято обща цел бе да работи за развитие, укрепване и популяризиране на БМЧК. Тази екипност е необходимата предпоставка за реализиране на успешен мандат и позициониране на БМЧК като авторитетна и конкурентна алтернатива за обществена изява на децата и младите хора. През последните две години ОБ успешно внесе в организацията ценни гледни точки и посока на развитие, както и креативност, иновации и идеализъм.

ПЪРВА ПОМОЩ И МЛАДЕЖКИ АВАРИЙНИ ЕКИПИ

Увеличаващите се брой и обхват на природните бедствия, на пострадалите при пътнотранспортни произшествия и на заболяемостта и травматизма, засягащи децата и младите хора, очертават ясно необходимостта от ширкообхватно обучение по първа помощ, както и от редуциране на рисковите фактори.

Първа помощ

През отчетния период БМЧК продължи усилено работата си за разширяване на обхвата и повишаване на качеството на обученията по първа помощ сред децата и младите хора; за популяризиране на дейността чрез разнообразни публични мероприятия в цялата страна, предназначени за широката общественост. Най-мощната кампания за популяризиране е **отбелязването на световния ден на първата помощ през септември**, на който в цялата страна се организират демонстрации, симулации и състезания, показващи важността на уменията за оказване на първа помощ, които са пряко свързани с опазване на живота на хората в екстремни ситуации.

Съвременните техники за оказване на първа помощ се базират на научни разработки, които се развиват изключително динамично и налагат системно да се следят нововъведенията в областта. За да запази високата си позиция на европейско ниво в сферата на първата помощ, БМЧК се стреми системно да отразява новите насоки в тази област в дейността си. За постигането на тази цел БМЧК подготвя всяка година представителен отбор на България в Европейската конвенция по първа помощ (FACE). В подготовката на отбора се инвестират ресурси и усилия за пълноценното внедряване на всички нововъведения и международни стандарти и за професионалното им овладяване от членовете на екипа. **Представителните отбори са най-силният ресурс на организацията за разпространение на нивото и стандартите на обучение и на областно ниво** – сред доброволците и младежките аварийни екипи, и в резултат – сред максимален брой деца и млади хора. Доказателство за ефективността на системата за обучение са високите места, завоювани от представителните отбори във FACE. През

2009 г. отборът се класира на **7-мо място**, а през **2010 г.**, в Белград, Сърбия, – на **4-то сред 28 представени страни**. Доброто представяне на отборите по време на състезанията също е фактор за повишаване на имиджа на БЧК на безспорен лидер в обучението по първа помощ в страната и на водещо национално дружество в тази област в Европа.

През 2010г. се организира **най-големият форум за обмен на знания и умения между представителите на националните отбори и доброволци от 28-те областни организации, имащи изявен интерес в областта на първата помощ. На първия зимен семестър на националния лагер “Академия за доброволци” бяха обучени 56 доброволци по първа долекарска помощ, първа психологична помощ и психосоциална подкрепа.** Основната част от екипа бяха членове на представителните отбори на БЧК за FASE през годините. В края на 5-дневното си обучение доброволците участваха в симулация на евакуация на пострадали при бедствена ситуация, сходна със съществуващата към момента в страната, като демонстрираха оказването на помощ при извеждането на пострадалите и обгрижването им в пункт за временно настаняване.

Признанието и доверието към Българския младежки Червен кръст за работата му в сферата на първата помощ бе засвидетелствано от обществото чрез **множеството покани, отправени към организацията за обезпечаване на събития**, като концертите на Мадона и Енрике Иглесиас, фестивалите „Беглика Фест”, „Парк Лайф” и „Артмосферик”, велопоходи, откриването на мотосезона в България и др.

Младежки аварийни екипи

През целия отчетния период БМЧК разполагаше с изградени и функциониращи **14 младежки аварийни екипа (МАЕ) (към края на периода с 229 члена) в градовете Благоевград, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Монтана, Пазарджик, Пловдив, Русе, Смолян, София-град, Търговище и Шумен.**

Усилията на организацията през отчетния период в работата ѝ с МАЕ беше фокусирана основно върху укрепване и повишаване на капацитета на съществуващите екипи. И през изминалите две години се проведеха, превърналите се в традиционни, срещи на командирите на МАЕ, обучения на областните методисти по първа психологична помощ и психосоциална подкрепа, обучения за МАЕ по международно хуманитарно право, участие в учебно тренировъчни дейности за реакция при бедствия, аварии и катастрофи (БАК), съвместно със специализираните екипи на БЧК, Гражданска защита, пожарна и аварийна безопасност. Силен тласък на МАЕ даде проведената през 2009г. „Академия за доброволци”, на която един от петте обучителни модула беше посветен на първата помощ. В рамките на този модул доброволците имаха възможност да се запознаят със съвременните международни тенденции и стандарти в оказването на първа помощ, да обогатят знанията и уменията си, както и да установят контакт и да обменят опит с представители на други областни организации. В резултат на комплексната и системна работа с МАЕ в края на отчетния период **се наблюдава повишена мотивация за работа на членовете на екипите, заявен интерес за участие в междуобластни и национални обучения и засилена дейност по обучение на населението за реакция при БАК.** Важен стимул за МАЕ е участието им в националното състезание, в което могат да изявят и съизмерят своите знания и умения в областта на първата помощ. **През 2010 г. се проведе V-то национално състезание на МАЕ, в което се включиха дванайсет отбора, като на призовите места се класираха отборите на София, Пазарджик и Враца.** От представянето на отборите на националното състезание може да се направи извод, че цялостното ниво на подготовка на екипите в страната е значително повишено

спрямо предходното състезание, а разликата в подготовката на отделите екипи е намаляла.

Съществуват и множество предизвикателства пред младежките аварийни екипи като непълната екипировка и трудностите при поддържането на основен екип.

Богатият опит на екипите и успешното им представяне в редица мероприятия и реални ситуации повишиха общественото доверие в МАЕ и в резултат екипите са търсен партньор при провеждането на редица учения и демонстрации, както и при оказването на помощ и подкрепа на населението при възникване на реални ситуации.

Наблюдава се и тенденция за все по-засилено участие и поемане на менторска роля на МАЕ в подготовката на ученическите екипи по първа помощ (УЕПП) в съответните области. Насърчаването на създаване на УЕПП през последните години дава положителни резултати и бележи значителен ръст на екипите през отчетния период (през 2009г. има функциониращи 333 екипа с 1423-ма членове, а през 2010г. – 425 екипа с 1952-ма членове). Развиването на УЕПП е стратегически важна дейност за организацията, тъй като тя не само развива знанията и уменията на децата за оказване на първа долекарска помощ, но е и един от основните способности за набиране и задържане на доброволци и членове в организацията.

Друг успешен метод за повишаване на интереса към ПДП още в най-ранна възраст е реализирането на програма „Хелфи”. Програмата официално приключи през 2000 г., но работата по нея от редица областни организации все още продължава. Това е измерител за устойчивостта ѝ и доказателство за необходимостта от нейното продължаване и актуализиране за в бъдеще. Създател на програма „Хелфи” е Австрийски младежки Червен кръст, който регулярно я актуализира, съобразно новите тенденции и предизвикателства в ученическото обучение в сферата на първата помощ. Във връзка с установената нужда от продължаване на програмата в българското училище дирекция „БМЧК” проведе преговори и получи официално разрешение от създателите ѝ за възстановяването на работата на БМЧК по нея.

Колективен член на БМЧК е Университетския аварийно-спасителен отряд (УАСО). Взаимната подкрепа и успешното сътрудничество между двете организации продължи и през отчетния период. Незаменимо е участието на отряда в организирането и провеждането на редица национални събития като състезанията на МАЕ и УЕПП.

Пътна безопасност

Липсата на знания и умения по пътна безопасност е един от сериозните рискове за децата и младите хора. Те са една от най-уязвимите групи от обществото, що се отнася до пътно-транспортни произшествия. Множество ПТП са причинени от млади шофьори. Висок е травматизмът сред младите хора в резултат на ПТП.

БМЧК организира редица инициативи - дискусии, информационни кампании, обучения, раздаване на ресурсни пакети по пътна безопасност и първа помощ, участва в интерактивни обучения „Приказка за пътя”, включва се във велопоходи и прави демонстрации за оказване на ПДП при ПТП. По този начин организацията се стреми да повлияе на поведението на участниците в движението, както и да ги подготви за реакция при ПТП.

Работата на организацията по пътна безопасност и подготовка по ПДП в училищна възраст е ключов елемент за осигуряване на безопасността на децата на пътя.

Проект „Подготовка за защита на деца”

През април месец 2009 г. БМЧК стартира осъществяването на проект „Подготовка за защита на деца”, координиран от Френски Червен кръст, финансиран от Европейската комисия и осъществяван в партньорство с Белгийски и Финландски ЧК. Проектът цели да развие успешно сътрудничество между поколенията в предаването на умения за справяне в риск и да научи децата как да реагират адекватно, когато са изправени пред опасна ситуация. Целевите му групи са деца от 8 до 12 годишна възраст и тяхното непосредствено обкръжение – семейство и роднини.

В рамките на проекта в седем области бяха проведени проучвания за моделите на комуникация между децата и възрастните по отношение на рисковете и беше направен анализ на резултатите въз основа на над шест хиляди анкетни карти. На база на резултатите от проучванията от четирите партньорски страни утвърдени учени в сферата на детската психология разработиха методика за работа с деца, която да доведе до повишена комуникация между децата и възрастните за това как да се предпазват от заобикалящите ги рискове.

Натрупаният опит по време на реализацията на проекта ще бъде ценен аргумент за продължаване на сътрудничеството с Европейската комисия и за успешното му прилагане в развиващите се страни, където БЧК би искал да сподели опит с други червенокръстки дружества.

Повишеното качество и разширения обхват на обученията по първа помощ и подготовка за реакция при БАК и в резултат - повишеният капацитет на структурите на БМЧК, ангажирани с дейността, и успешната им работа в реални ситуации, позиционират организацията като лидер в обучението по първа помощ и подготовка за реакция при БАК и я прави ключов участник в системата за реакция при БАК на БЧК.

ЗДРАВНА ПРОСВЕТА

Увеличената здравна уязвимост на децата и младите хора очертава ясно необходимостта от промотиране на здравословния начин на живот и редуциране на рисковете за здравето фактори, възникващи поради икономически, социални и поведенчески причини.

Превенция на HIV/СПИН

Традиционно дейностите за превенция на HIV/СПИН и сексуално-рисково поведение са сред най-привлекателните за доброволците на БМЧК. Работата на организацията в тази сфера е ключов фактор за повишаване на информираността на младите хора относно разпространението, рисковите фактори и превенцията на HIV/СПИН и полово-предавани инфекции. Чрез адаптираните си обучения, кампании и демонстрации БМЧК успява ефективно да достигне до различни възрастови и рискови групи. При реализирането на традиционните кампании за отбелязване на световния ден за борба със СПИН, деня на влюбените, летните анти-СПИН кампании и др. доброволците влагат изключителни усилия, ентузиазъм и креативност, които превръщат кампаниите и в един от най-успешните методи за набиране и мотивиране на доброволците. Отчитайки фактът, че България е една от страните с ниско разпространение на HIV вируса, не може да се подмине тенденцията на увеличение на броя на инфектираните. Това налага по-задълбочен подход на работа, адаптиран към променящите се условия. **Повишаването на броя на HIV-позитивните в България, от друга страна, рефлектира върху обществените нагласи към инфектираните и върху**

засилване на стигмата към тях. През отчетния период редица областни организации проведоха застъпнически кампании, но все пак е необходимо целенасочено фокусиране на дейностите върху борба със стигмата към инфектираните.

През отчетния период на територията на страната бяха проведени над 140 информационни кампании, 300 презентации в училищата, 73 обучения на доброволци и членове на БМЧК, с които бяха достигнати над 94 000 млади хора.

Анализирайки засилващата се тенденция към драстичен спад на възрастта на полова активност, увеличение на нежеланата бременност, на репродуктивни проблеми сред младите жени и на разпространението на полово-предавани инфекции, се налага **сериозната необходимост за фокус върху дейностите за промотиране на репродуктивно здраве.** Задълбочаването на тези проблеми в ранна възраст налага адаптиране на програмата за обучение по **сексуално-рисково поведение и включване на модул за репродуктивно здраве,** съобразени с промените в целевите групи на тези обучения. Опитът на областните организации, които вече работят в тази област, ще бъде използван за актуализирането на програмите.

Превенция на зависимости

Най-уязвимата група от населението – младите хора, са изправени пред редица предизвикателства и рискове за здравето им. Продължава тенденцията зависимостите да са сред най-мощните и тежките от тях, като проблемът се задълбочава в посока падане на долната възрастова граница на употребяващите и злоупотребяващите с наркотици, алкохол и цигари, зачестилата употреба на няколко психоактивни вещества едновременно и увеличени брой на интравенозно употребяващите наркотици.

Зависимостта към наркотици е най-силно развиващия се проблем и с най-бързо разпространение сред децата и младите хора. Това налага насочване на усилията към повишаване на адаптивността на програмите, информационните кампании и дейностите на организацията. **БМЧК трябва да бъде актуална с развиващите се култура и информираност на младите хора по отношение на зависимостите и към променящите се нужди и ситуация.** Необходим е по-задълбочен поглед към ефектите от употребата на наркотици, здравните щети, причинени от тях, и развиването на зависимост. Все по-трудно е за младите хора да устоят на предложен наркотик, както и да не употребят повторно. **Затова работата с младите хора трябва да започва все по-рано, опитвайки се да обхване периода преди първата им употреба.**

Само за последната година доброволците на БМЧК проведоха 72 информационни кампании, 180 презентации в училищата, с които са достигнати над 33 000 бенефициенти. Сериозната подготовка и знания на доброволците намериха изява в множество радио и телевизионни предавания, развлекателни шоу програми, дискусии и хепънинги, организирани от клубовете на БМЧК.

Освен проблемът на разпространението и употребата на наркотични вещества, **сериозен и задълбочаващ се проблем е и нарастващата стигма към зависимите.** Все по-трудно постижимо е разбирането, че зависимите са преди всичко болни, уязвима група, която има нужда от помощ и подкрепа, за да преодолее зависимостта. **Това от своя страна поставя зависимите във все по-голяма сянка, затруднява намирането им и намалява желанието за помощ и лечение.** Тук БМЧК би трябвало да поеме **сериозна роля в повлияване на общественото мнение,** в промотиране на лечението и програмите за намаляване на здравните щети и в хуманизирането на зависимостта. Във връзка с това на 2 ноември 2010 г. Български младежки Червен кръст даде старт на първата си национална кампания за толерантност и равнопоставеност и за борба

срещу дискриминацията към зависимите под надслов: „Време е да прогледнем!“, в която се включиха 17 областни организации и в продължение на четири дни с креативност и интерактивни подходи работиха за намаляване на стигмата към зависими.

Проект „Подобряване на стратегиите за намаляване на здравните щети сред интравенозно употребяващите наркотици: червенокръстки подход в Европа”

От април 2008 г., по инициатива на фондация „Вила Мараини” и Италиански Червен кръст (като координираща организация), Българският Червен кръст, Френският ЧК, Латвийският ЧК, Португалският ЧК (като партниращи организации), Хърватският ЧК и Македонският ЧК (като асоциирани партньори) работят по проект „Подобряване на стратегиите за намаляване на здравните щети сред интравенозно употребяващите наркотици: червенокръстки подход в Европа”, финансиран по програма „Превенция на наркоманиите” на Европейската комисия. Сред целите на проекта е превенцията на употребата на наркотични вещества, намаляването на здравните щети сред интравенозните наркомани и промотирането на заместителна терапия, както и създаването на мултидисциплинарна мрежа от национални дружества, които да разширяват познанията и повишават чувствителността на обществото към социалните и здравни проблеми, предизвикани от употребата на наркотични вещества.

След провеждане на обученията за представители на Български и Македонски Червен кръст от фондация Вила Мараини през 2009 г. бяха предприети някои промени в проекта с цел по-пълноценното изпълнение на дейностите, заложи в него. Центровете за обмен на игли и спринцовки на БЧК в Русе и Кюстендил бяха реструктурирани в дроп-ин центрове. Средствата и усилията на екипа се насочиха към укрепване и разширение на дейността и услугите, предлагани от центровете. В резултат на това, в края на проекта през декември 2010 г. дроп-ин центровете на БЧК функционират успешно, предлагайки на зависимите както обмен на игли и спринцовки, така и психологическа подкрепа, семейно консултиране, тестване на ХИВ/СПИН, туберкулоза и полово предавани инфекции, обучения за ресоциализация и изграждане на основни умения за живот и преpraщане към институции и здравни заведения при необходимост.

Здравословно хранене и здравословен начин на живот

Увеличаващата се тенденция на намалена физическа активност и наднормено тегло сред децата и младите хора, които могат да рефлектират и върху редица други здравословни проблеми, са показателни, че е необходима системна и по-задълбочена работа с децата и младите хора. Спада на възрастовата граница, в която тези проблеми започват, постави необходимостта от въвеждане на адаптирано обучение, съобразено с целевата група. Осъществяването на обучения намери изява в реализирането на проект „Здраве в училище”.

Проект „Здраве в училище”

Проектът „Здраве в училище” беше реализиран от БМЧК с финансовата подкрепа на фондация „Kraft Cares”. Целевата група на проекта бяха деца от трети клас, а целта му беше да създаде устойчиви знания и навици за здравословно хранене и активен начин на живот сред тях. В рамките на този проект беше разработена методология за преподаване – помагала за ученици, за учители, информационни материали за родители.

Проектът стартира в 10 области и постепенно се разрасна до 19. Разширяването на проекта се дължи на обстоятелството, че през учебната **2009/2010 г.** той беше обявен за „отворен” и всяка областна организация можеше да заяви помагала и да насърчава работата по него в повече училища. Проектът получи широко одобрение от децата, учителите и родителите, поради което през 2009 г. се наложи отпечатването на значителен брой допълнителни помагала за ученици – 7 500.

Заниманията по проекта се разнообразяваха непрекъснато, като по места имаше редица случаи на проявена креативност от страна на учителите и учениците в онагледяването на информацията, предоставена в помагалата. Съзнавайки важната роля на семейството в изграждането на навици за здравословен начин на живот, **БМЧК усилено работеше за активното включване на родителите** в дейностите по проекта. Част от дейностите, инициирани от учениците по време на проекта, са провеждането на открити уроци с присъствието на родители, представители на РИО, гости и др., организиране на „плодови работилници” от децата от класовете, работещи по проекта, заедно с доброволци на БМЧК, провеждане на зелени училища по здравословното хранене и здравословен начин на живот и др.

В края си проектът се радваше на огромен интерес - **през учебната 2009/2010 г. по него работиха над 7400 деца и над 380 учители.** Той приключи в края на същата учебна година, но поради силния интерес, осъществяването му продължи в редица области и след изтичане на финансирането му.

Едно от съществените предимства на проекта беше възможността за осъществяване на контакт и сътрудничество с редица училища, които биха могли да бъдат партньори на организацията и за в бъдеще. **Значителният принос на проекта към подобряването на здравния статус на децата и силния интерес, проявен от тях към темата за здравословно хранене, са причина за продължаването на дейностите и след приключването на проекта и повод за търсене на подкрепа за него и за в бъдеще.**

По време на реализирането на проекта се очерта нуждата от продължаване на работата по темата за здравословно хранене и здравословен начин на живот и сред подрастващите. С цел успешното въвеждане на темата сред младите хора и постигането на устойчивост БМЧК разработи модул за обучение по темата по метода „връстници обучават връстници”. Темата беше въведена през 2009г., като нейното усъвършенстване продължи, и в края на мандата модулът е пълноценна част от спектъра на обученията, предоставяни от БМЧК.

Кръводаряване

Въпреки че доброволно кръводаряването не е сред основните дейности на БМЧК, за поредна година доброволците на организацията подкрепиха промотирането на безвъзмездното кръводаряване. По време на Националните кръводарителски кампании доброволците на БМЧК участваха активно в дейности по мотивиране и агитиране на доброволни и безвъзмездни кръводарители съвместно със специалисти по „Безвъзмездно и доброволно кръводаряване” от Регионалните центрове по хематология и трансфузиология. **Все повече доброволци се интересуват от тази животоспасяваща дейност и се включват в обученията за популяризирането ѝ.**

На територията на цялата страна се отбелязва **Световния ден на доброволния кръводарител с кампании и хепънинги.** Благодарение на тези дейности доброволците и организацията ни стават популярни и във висшите учебни заведения по места. **Важно е да се подчертае същественият принос на доброволците на БМЧК в областта на**

промоцията на кръводаряването и насърчаването на млади хора за доброволно и безвъзмездно кръводаряване.

През отчетния период се реализира съществено разрастване на мащаба на дейността и качеството на работата в областта на здравната просвета не само в централните градски клубове, но и в малките населени места. Доказалата се като един от най-силните инструменти за повишаване на капацитета на организацията на всички нива „Академия за доброволци” даде силен тласък на разнообразяването и подобряването на обучението по здравна просвета. По-задълбоченият поглед в проблемите, въвеждането на нов фокус и гледна точка към здравните проблеми и възможността за запознаване с работата на терен – посещения на друп-ин център, на организации на хора, живеещи с HIV/СПИН, прилагането на практически упражнения за повишаване на тонуса, метаболизма и кръвообращението дават увереност и повишават мотивацията на доброволците. В повечето областни организации обучените доброволци са приложили знанията си при осъществяването на множество лекции в училищата и областните клубове, в съответствие с подхода „връстници обучават връстници”. Проведени са и редица междуобластни обучения по темите, засегнати на летния лагер, което е добър индикатор за устойчивостта на „Академия за доброволци”. Констатираните нужди и повишеният интерес на доброволците води до логичния извод, че е необходимо обновяване на ресурса от национални обучители по отделните теми.

СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

Задълбочаването на икономическата криза в страната доведе до проявлението на нови фактори и условия, увеличаващи социалната уязвимост на децата и младите хора. Това налага промени в политиката за закрила и подпомагане на уязвимите групи, както и предоставяне на все по-голям брой социални услуги, базирани в общността, от БМЧК.

Социалните дейности, които Българският младежки Червен кръст реализира, са в съответствие със социалната политика в страната. Основната цел, пред която е изправена младежката структура в тази сфера, е разширяването и разнообразяването на дейностите и услугите, насочени към децата и младите хора в риск, с оглед по-адекватно посрещане на техните нужди.

В тази връзка могат да бъдат споменати традиционните дарителски кампании за Великден, Коледа, Първи юни и 16 октомври, които са винаги много добре посрещани от обществеността.

За втора поредна година в съответствие със Стратегията на Български Червен кръст до 2020 г. за подкрепа на най-уязвимите групи в условията на финансова криза НС на БЧК взе решение да предостави допълнителни средства от субсидията за текущи разходи на областните червенокръстки организации за хранителни пакети на 12 000 деца в риск. За финансирането на посочената дейност през 2009 и 2010 г. на всяка областна организация бяха предоставени по 2000 лв., с изключение на Столичната и Пловдивската областна организация, които бяха субсидирани с по 4000 лв. 12000 хранителни пакета бяха предоставени за Коледа през отчетния период на деца в тежко социално положение.

По време на великденските празници бяха зарадвани голям брой деца от специализирани институции, които заедно с доброволци на БМЧК боядисваха яйца и се запознаха с историята и символиката на празника. Усилията на много доброволци се съсредоточават в извеждане на децата от институциите, като организират посещение на културни мероприятия, куклен театър, разходки в паркове и др. Цветница и Великден

са повод и за набиране на средства за закупуване на хранителни пакети, с които се подпомагат голям брой деца в нужда.

В цялата страна се отбелязва и международният ден на детето, като за отбелязването му бяха организирани състезания, конкурси, тържества, игри и други забавления за децата от специализираните институции.

Една от най-мощните кампании за набиране на хранителни продукти за деца в неравностойно положение се реализира по повод **световния ден на прехраната на 16-ти октомври**. Голяма подкрепа за усилията си доброволците получават от училища, детски градини, магазини и др. **Освен за предоставяне на деца, част от набраните продукти се използват за попълване на запасите на хранителните банки на БЧК.**

Други кампании

1 март

По случай 1 март във всички области на страната доброволците на БМЧК се включиха в изработването на мартеници, които бяха раздадени на деца от детски социални заведения, детски градини и училища.

„Искам да творя”

През 2009г. БМЧК и „Фабер-Кастел”-България, стартираха кампания за набиране на средства за насърчаване на творческото развитие на деца с увреждания, които имат изявен талант в областта на изобразителното изкуство. От продажбата на продуктите с марката „Фабер-Кастел” бяха събрани средства, които постъпиха във фонд „Творчески и образователни потребности на деца и младежи със специфични нужди”. Благодарение на него бяха раздадени петнайсет шестмесечни стипендии на деца с увреждания за развитие на техните заложби чрез обучение.

Топъл обяд

Бедността и гладът са едни от най-болезнените проблеми, оказващи сериозно влияние върху развитието на децата. Възможността за получаване на топъл обяд всеки ден намалява значително усещането за бедност у тях в ежедневието им. Поради тази причина проект „Топъл обяд”, който се реализира в рамките на **Партньорската мрежа за благотворителност на БЧК**, продължи да се осъществява и през този отчетен период. С набраните средства мрежата финансира програма “Топъл обяд” за деца в неравностойно положение от цялата страна. **Безплатен обяд получаваха всеки ден около 700 деца през 2009/2010 г., а за 2010/2011 бройката надхвърли 900.** Друг съществен резултат от предоставянето на безплатен обяд на децата в тежко социално положение е превенцията на отпадането от училище. Това от една страна улеснява отглеждането на децата от социално слаби семейства и от друга - е стимул за родителите да изпращат децата си на училище. **В дългосрочен план проектът „Топъл обяд” спомага за намаляването на социалното изключване и за подобряването на развитието и израстването на децата.**

Социални услуги за деца в общността

БМЧК е активен участник в планирането и реализирането на националната политика за реформа в грижата за детето. Като организация, работеща пряко с и за децата в риск и познаваща добре техните проблеми и нужди, БМЧК работи усилено и целенасочено за постигане на основната цел на политиката – **деинституционализация на децата**. Следвайки европейския модел за грижа за детето, БМЧК **развива и**

осигурява пакет от услуги в общността, които да подкрепят семействата и предоставят алтернативна семейна грижа.

БМЧК в партньорство с Холандския, Австрийския и Германския Червен кръст, както и с помощта на общинските власти в градовете Русе, Добрич и Пазарджик има функциониращи центрове за социални услуги за деца – приют за безпризорни деца, дневен център за работа с деца в риск, център за обществена подкрепа на деца и семейства, център за работа с деца на улицата и център за настаняване от семеен тип. Целите на този тип услуги са насочени към обучението на децата за изграждане на умения за самостоятелен живот, насърчаване на социалната интеграция; специализирана работа с деца, на които предстои връщане в семейна среда; превенция на изоставянето и консултиране на родителите и са поети от републиканския бюджет в качеството си на специализирани услуги за деца.

През отчетния период БМЧК работи усилено за разширяване на броя и обхвата на предоставяните услуги, като проведе различни работни срещи и обучения на доброволците и щатните служители с цел предоставяне на информация за видовете социални услуги за деца, методите на финансиране и реда за лицензиране. В резултат на това в края на 2010 г. БМЧК успешно стартира работата си по проект „Социална програма за предоставяне на услуги и подкрепа на деца и млади хора, напускащи социалните институции”, на стойност един милион евро, финансиран от фондация „Велукс”. Основни компоненти на проекта са разкриването на консултативен център по приемна грижа, имащ за цел да насърчава, подпомага и обучава настоящите и бъдещи приемни родители, и наблюдавано жилище за настаняване, професионална подготовка и изграждане на умения за самостоятелен живот на младежи, напускащи социалните институции.

През отчетния период БМЧК задълбочено изследва динамично развиващата се среда, променящите се нужди и предизвикателства пред децата и младите хора и водена от техния интерес, намираше най-добрата алтернатива за подкрепа и намаляване на социалната им уязвимост. Това позиционира БМЧК като важен обществен фактор за подобряване на благосъстоянието на децата и застъпник за техните права.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА ЧЕРВЕНОКРЪСТКОТО ДВИЖЕНИЕ И МЕЖДУНАРОДНОТО ХУМАНИТАРНО ПРАВО

Задълбочаващата се ценностна криза в следствие на икономическите и социални промени в последните години оказва силно влияние върху децата и младите хора. Наблюдава се тревожна тенденция на увеличаване на агресията, нетолерантността и стереотипното мислене сред младите хора. Осъзнавайки сериозността на този факт, през отчетния период БМЧК постави приоритет и върху работата в посока хуманизиране на децата и младите хора, намаляване на насилието и агресията и борба със стереотипното мислене и дискриминацията.

Промоция на хуманитарните ценности

Един от най-успешните начини за популяризиране на принципите на международното червенокръстко движение е въвеждането през 2009г. на модула „Промоция на хуманитарните ценности“. С него се цели повишаване на чувствителността на младите хора към дискриминацията, причините за изграждане на предразсъдъци към различни групи от хора, както и изграждането на нагласа за толерантност, межкултурно общуване, социално включване и противодействие

на насилието. Целта на модула е, чрез провеждане на обучения в училище, младите хора да бъдат насърчени да приемат различните от тях, да изградят нагласа да не съдят прибързано, да опознаят и разберат „другия“.

За първи път „Промоция на хуманитарните ценности“ бе представен като обучителен модул на „Академия за доброволци 2009“. Поради високия интерес от страна на доброволците той беше част от обучителната програма и на „Академия за доброволци 2010“. **Обучените доброволци допринесоха за обогатяването на модула и реализираха множество кампании и обучения на областно и междуобластно ниво през отчетния период, които обхванаха общо 3467 души. От тях 1626 са участвали в кампании, 1300 са присъствали на презентации по темата в училища, а 541 доброволци са преминали обучение.**

Програма “Въведение в хуманитарното право”

Програма “Въведение в хуманитарното право” (ВХП) на Международния комитет на Червения кръст (МКЧК) е интерактивна учебна система, създадена с цел да запознае младите хора от 13 до 18-годишна възраст с основни човешки права, с понятия като човешко достойнство, да формира нагласи на толерантност, уважение към другия и умения за мирно разрешаване на конфликти. Въвеждането на програмата е плод на дългогодишните усилия и убедеността на организацията във важността на идеите и ценностите които тя проповядва.

През втория срок на учебната 2008/2009 г. започна апробацията на програмата и в България. Тя се осъществи в 100 български училища от 22 области в страната под формата на свободно избираем предмет (СИП). Анализът на обратната връзка от учители и ученици показва, че програмата е силно необходима за възпитаването на хуманитарни ценности у младите хора, както и че е била възприета от тях като интересна и атрактивна благодарение на интерактивните методи, на които изцяло се базира.

Фактът, че през учебната 2009/2010 г. няма напредък по въвеждането на програмата, е свързан с кадрови промени в Министерството на образованието, младежта и науката и очакването на законодателни промени. БМЧК полага необходимите усилия и лобира програмата да бъде въведена като задължителна част от средното образование в най-кратки срокове.

Освен към застъпничеството за програма през 2010 г. БМЧК ориентира усилията си и по посока на разпространение на програмата сред доброволците на организацията с цел нейното популяризиране на всички структурни нива. Проведе се национално обучение по програма ВХП с участието на представители на всички областни организации, в което се презентираха основните постановки на МХП и методологията и принципите на програма „Въведение в хуманитарното право“, в резултат на което се проведеха редица областни и клубни обучения по темата.

Проактивната дейност на БМЧК за въвеждане на програмата в образователната система беше поощрена от Международния комитет на Червения кръст с отправянето на покана към организацията да бъде домакин на традиционния международния летен лагер по въведение в хуманитарното право. Той се проведе през месец юли в НУЛЦ на БЧК – с. Лозен, с подкрепата на Австрийски младежки Червен кръст и с участието на 60 представители от 18 държави от Европа, работещи по програмата.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През целия мандат продължиха двустранните отношения между различни областни младежки организации в страната и други младежки червенокръстки структури в Европа. Активната обмяна на добри практики и увеличеният капацитет на областните организации благодарение на международния им опит подтикват все повече областни структури към засилване и укрепване на партньорствата им с други национални дружества и към търсене на нови такива, чрез планиране на съвместни проекти, обмени и дейности.

Продължи и традиционното участие на доброволци на БМЧК в **международни летни лагери и семинари**, като през отчетния период представители на организацията взеха участие в лагери, организирани от националните дружества на **Турция, Швейцария и Австрия**.

Успешният модел на устойчиво развитие на БМЧК и позиционирането ѝ като водеща младежка организация на европейско ниво я прави желан партньор на развиващите се национални дружества за предаване на опит и оказване на методическа подкрепа за изграждане на организационния им капацитет.

И през този отчетен период представители на ръководството на БМЧК участваха в **Европейските координационни срещи** на младежките организации на ЧК/ЧП. По време на срещата през март 2010г. беше представен отчетът за дейността на Европейския координационен комитет за последните две години и се проведе избор за нов състав на комитета за следващия двугодишен мандат.

През 2010 г. двама доброволци на БМЧК – Пловдив, взеха участие във **факелното шествие** от Солферино до Кастилионе, Италия, което се провежда всяка година в чест на делото на Анри Дюнан. В шествието по традиция вземат участие членове и доброволци на национални дружества от целия свят. Представителите на Българския младежки Червен кръст бяха удостоени с **честта да носят знамето на Червения кръст и Червения полумесец**, заедно с девет доброволци от пет различни страни.

За пореден път през 2010 г. младежки представител взе участие в **Европейската регионална конференция** на МФЧК/ЧП като част от делегацията на нашето Национално дружество. Това показва значимата позиция на младежката организация в рамките на БЧК и засвидетелстваното от страна на ръководството **заслужено право на младите хора да участват в процесите на вземане на решения**.

ЕКОЛОГИЧНА ДЕЙНОСТ

Задълбочаващите се екологични проблеми, **които рефлектират пряко върху живота и здравето на хората** и са основна причина за настъпилите климатични промени, и увеличаващия се брой и мащаб на природните бедствия мотивира клубовете на БМЧК да насочат усилия в тази сфера. С редица инициативи **като почистване на паркове и обществени места, засаждане на дръвчета, организиране на туристически и велопоходи и отбелязването на международния ден на земята** доброволците привлякоха общественото внимание към проблемите с екологията и се стремяха да изградят нагласа и навици за опазване на околната среда. Увеличава се броят на сформираните **клубове по екология, които целят да развият системна и целенасочена дейност в тази сфера**.

ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ВРЪЗКИ С ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

През отчетния период се наблюдава затвърждаване на съществуващите партньорства на БМЧК с различни медии, от една страна, и от друга – постоянно разширяване на тези партньорства и системно отразяване на различни дейности на организацията. Активното медийно отразяване се превърна в метод на работа, чрез който се достига до максимален брой млади хора. Заснемането и описването на тренинги, демонстрации и обучителни елементи, а не просто информирането за тяхното провеждане, дават своя принос за придобиването на знания и изграждането на умения сред широката общественост. Значително се увеличи броят на медиите, които търсят и разпространяват експертизата на БМЧК по редица теми, засягащи живота и здравето на децата и младите хора, чрез специални предавания, репортажи, интервюта, статии и гостувания на живо. Разширеният обхват на дейността по социално и здравно значими за обществото проблеми налага по-ефективни и задълбочени връзки с обществеността, което от своя страна изисква провеждането на обучения за доброволците и щатните служители на организацията за работа с медии, успешно презентиране на дейността и кризисен PR.

Адекватното и пълноценно отразяване на дейността на организацията в медийното пространство, от една страна, затвърждава доверието към нея, прави я разпознаваема, показва лицето ѝ пред широката общественост, а от друга - дава гласност на мисията и принципите ѝ и спомага за промяна на обществените нагласи.

С цел системното подаване на коректна актуална информация както към доброволците на организацията, така и към външни публики, БМЧК създаде собствен сайт - www.youth.redcross.bg, съдържащ информация за същността и дейността на организацията, текущи и изминали проекти, нормативни документи и актуални новини. Системното подновяване на информацията спомага за изграждането и поддържането на ефективни партньорства с публичния, корпоративния и неправителствения сектор.

В опита си да бъде максимално близо до младите хора БМЧК полага усилия за развиването на комуникацията в интернет пространството чрез виртуалните социални мрежи. Създаването на виртуална група на националното дружество провокира множество областни организации да създадат и групи на местните си структури, които се оказват незаменим метод за комуникация при планирането на мащабни кампании, обучения и срещи.

Български младежки Червен кръст целенасочено работи за **поддържане и разширяване на стратегическите партньорства на местно, национално и международно ниво**. Координацията, сътрудничеството и обмяна на добри практики с неправителствения сектор, институциите, младежките организации на национални дружества от Европа и с други партньори в страната и чужбина спомагат за успешното реализиране на стратегическите цели на организацията, повишават организационния опит и **позиционират БМЧК сред най-уважаваните младежки организации, работещи в сферата на опазване на здравето и живота на децата и младите хора**.

ФОНДОНАБИРАНЕ

И през изминалия отчетен период БМЧК работи усилено за разширяване на обхвата и разнообразяване на подходите и методите за осъществяване на фондонабирателни кампании и инициативи.

Условията на икономическа криза и ограничени финансови ресурси очертават необходимостта от участие на всеки в общността за решаване на проблемите ѝ, което от една страна мотивира доброволците на организацията да вложат все повече усилия в

организирането на мащабни фондонабирателни кампании, а от друга – мобилизира ресурс на общността в подкрепа на каузите на организацията.

Доскоро иновативни дейности за поощряване на фондонабирането са вече традиционни за организацията – като създаването на „работилници“ за ръчно изработени мартеници, сувенири, бижута, картички, играчки и др., с които се изказва благодарност на дарителите.

Традиционни остават и фондонабирателните акции за „Цветница“, „Великден“ и „Коледа“, които са една от най-разпознаваемите и успешни дейности на БМЧК по места.

Освен средство за финансиране на ключовите дейности на организацията и за подпомагане на уязвимите деца и млади хора, фондонабирателните кампании са своеобразна проверка на общественото доверие към организацията. Все по-широко подкрепените кампании и увеличаващият се размер на набраните средства е доказателство за високото публичното признание и доверие.

В заключение, БМЧК успя да активизира щатния и доброволческия си състав, който работи отдадено по изпълнение на поставените задачи. Възприетите подходи по приоритетните дейности бяха оценени високо от партньорските ни организации - доказателство за което е големият брой финансирани проекти на БМЧК, в т.ч. и от корпоративния сектор. Мандатът беше белязан от реализирането на редица нови проекти, въвеждането на множество нетрадиционни програми и провеждането на различни обучения, повишаващи капацитета на доброволците и щатния състав, което вля нови сили и мотивация в организационния живот на БМЧК. В навечерието на навършването на 90 години от своето създаване БМЧК вярва, че предоставя шанс за полагане на доброволен труд в най-чистата му форма за изграждане на по-силно общество, способно да посреща предизвикателства, да ги поставя на обществен дебат и способно на съпричастност, милосърдие и подкрепа на уязвимите в него.